

Jan-Olov Undvall
Certifierad kommunal revisor
Tfn: 063-147524

Projektplan för granskning av ekonomisk strategi och planering

1 BAKGRUND

Regionens revisorer har, baserat på sin risk- och väsentlighetsanalys, bedömt det som angeläget att genomföra en granskning av den ekonomiska strategin och planeringen.

Enligt kommunallagen ska regionen ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Av förarbetena till lagen framgår exempel på vad som är respektive inte är god ekonomisk hushållning. Att ta upp lån för driftsändamål och att konsekvent underbalansera budgeten är inte god ekonomisk hushållning.

Regionen uppfyller inte lagens krav på god ekonomisk hushållning. Regionens ekonomiska situation är mycket pressad, med ett prognostiserat underskott på 330 miljoner kronor för 2025. Denna ekonomiska obalans har lett till en akut brist på likvida medel, vilket i sin tur kräver användning av checkkredit och ökad upplåning för att täcka både investeringar och driftskostnader. Det egna kapitalet är förbrukat och soliditeten, inklusive ansvarsförbindelsen, uppgick till -84 % enligt årsredovisningen för 2024.

Bristen på likvida medel innebär att regionen riskerar att inte kunna betala sina utgifter i tid samt saknar beredskap för oförutsedda utgifter. För att täcka underskottet har regionen tvingats öka sin skuldsättning, vilket medför högre räntekostnader och ytterligare ekonomiska påfrestningar. Regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden hänvisar till en långsiktig plan för att komma till rätta med den rådande ekonomiska obalansen.

Historiskt har tidigare långsiktiga planer för att åtgärda ekonomiska underskott inte gett avsedd effekt och revisorerna ser därmed en risk i att alltför stort fokus läggs på framtida förväntade resultatförbättrande effekter. Revisorerna ser en fara i att om framtida ekonomiska effekter uteblir, kan regionen hamna i ett ännu sämre ekonomiskt läge och tvingas till mer genomgripande åtgärder, vilket i sin tur skulle riskera både tillgängligheten till vård och kvaliteten på vården.

2 SYFTE

Granskningens syfte är att svara på om regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden har en tillfredsställande styrning, uppföljning och kontroll av att det finns en ekonomisk planering och strategi för en ekonomi i balans.

Revisionsfrågor

Granskningen ska besvara följande revisionsfrågor:

Styrning

- Finns det en tydlig, dokumenterad och i övrigt tillfredsställande styrning för att uppnå en ekonomi i balans i form av mål och uppdrag?
- Finns en övergripande ekonomisk strategi/plan för att nå uppsatta riktlinjer och mål för en ekonomi i balans?
 - Inkluderar strategin/planen konkreta resultatförbättrande åtgärder som ger rimliga förutsättningar för att nå uppsatta mål för en ekonomi i balans?
 - Finns det en ekonomisk beräkning av vilken ekonomisk effekt de resultatförbättrande åtgärderna förväntas generera?
 - Inkluderar strategin/planen tidsatta ekonomiska delmål eller indikatorer för uppföljning och analys?
 - Har man på ett tillfredsställande sätt säkerställt att åtgärder i strategin/planen är genomförbara i form av risk- och konsekvensanalyser?
 - Är strategin väl förankrad i organisationen?

Uppföljning och kontroll

- Finns det tillfredsställande rutiner för uppföljning och kontroll av genomförandet av strategin/planen?
 - Finns det tillfredsställande kontrollsystem för att identifiera ekonomiska risker och avvikelser från uppsatta delmål och indikatorer?
 - Resulterar uppföljningen i en tillfredsställande utvärdering och analys av eventuella avvikelser från uppsatta mål och indikatorer?
 - Finns en tillfredsställande återrapportering till regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden av resultatet från uppföljningen av strategin/planen?

Ansvarsfördelning

- Finns det en tillfredsställande ansvarsfördelning för genomförande av resultatförbättrande åtgärder?
 - Är ansvarsfördelningen strukturerad och dokumenterad på ett tillfredsställande sätt?
 - Finns en tydlig fördelning av mandat för att besluta om åtgärder samt besluta om korrigerande åtgärder utifrån avvikelser från uppsatta indikatorer och delmål?

3 AVGRÄNSNING

Granskningen är avgränsad till följande delar:

- Politisk och tjänstemannaledning för regionstyrelsen
- Politisk och tjänstemannaledning för hälso- och sjukvårdsnämnden.
- Avdelningen för ledningsstöd och service
- Avdelning för utveckling och digitalisering
- Närvårdsområde Östersund
- Barn- och unga vuxna.
- Akutvård

4 REVISIONSKRITERIER

Uppfylls kraven i:

- Kommunallagen (2017:725) 11 kap. Ekonomisk förvaltning
- Regeringens proposition 2003/104:105 God ekonomisk hushållning
- Regionplan och budget 2025–2027
- Regionfullmäktiges riktlinjer för god ekonomisk hushållning RS/577/2021
- Region Jämtland Härjedalens styrmodell
- Reglemente för intern kontroll
- Reglemente avseende finansiering och skuldförvaltning RS/773/2016
- Regler för investeringar RS/294/2023

5 ANSVARIG NÄMND/STYRELSE

Ansvariga är regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden

6 METODER

Granskningen utförs genom inhämtning och granskning av relevanta dokument och intervjuer med berörda politiker och tjänstemän.

Substansgranskning utförs för att i erforderlig omfattning verifiera gjorda utsagor samt att system och rutiner fungerar på avsett sätt.

7 PROJEKTORGANISATION

Ansvarig projektledare vid regionens revisionskontor är Jan-Olov Undvall, certifierad kommunal revisor.

8 PRÖVNING AV YRKESREVISORNS OBEROENDE

En prövning har gjorts och det finns inga omständigheter som bedöms kan rubba förtroendet för den sakkunniges oberoende och integritet (*Bilaga 1*).

9 RESURSER

Projektet genomförs av regionens revisionskontor.

10 INTRODUKTION OCH AVRAPPORTERING

Granskningen påbörjas maj och beräknas kunna slutföras september/oktober 2025.

Granskningen introduceras genom att beslutad projektplan skickas för kännedom till regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden samt berörda chefer.

Avrapportering sker dels i skriftlig form, dels i muntlig form till de förtroendevalda revisorerna, nämnden/styrelsen och verksamhetsansvariga. Den skriftliga rapporteringen skall upprättas med följsamhet till SKYREVs rekommendation om dokumentation av revisionsprojekt (R1 och R4).

Rapporten utgör underlag för ansvarsprövningen för år 2025 samt för revisorernas riskbedömning för kommande revisionsår.

11 KVALITETSSÄKRING

Uppgiftslämnare och berörd chef kommer att ges möjlighet att faktagranska och lämna synpunkter på rapportutkast innan rapporten fastställs.

Projektledaren svarar för kvalitetssäkring gentemot uppgiftslämnare och av de insamlade uppgifter som används i analysen. Projektledaren har det primära ansvaret för att den analys och de bedömningar och förslag som förs fram är tillräckligt underbyggda.

Revisionsdirektören har ett övergripande ansvar för att kontrollera om granskningen har en tillräcklig yrkesmässig och metodisk kvalitet samt att det finns en överensstämmelse mellan revisionsfrågorna/kontrollmålen, metoder, fakta, slutsatser/bedömningar och framförda förslag.

12 GODKÄNNANDE

Projektplanen har godkänts av de förtroendevalda revisorerna vid möte den 2025-05-14

För Regionens revisorer

Jan Rönngren
Ordförande

13 BILAGA 1

PRÖVNING AV DEN SAKKUNNIGES OBEROENDE OCH INTEGRITET

Hot mot oberoende	Hot föreligger	Hot föreligger ej	Kommentar
Egenintressehot ¹	☐	☒	
Självgranskningshot ²	☐	☒	
Partställningshot ³	☐	☒	
Vänskapshot ⁴	☐	☒	
Skrämselhot ⁵	☐	☒	
Övriga hot ⁶	☐	☒	

Härmed intygas att prövning av oberoende och integritet genomförts i enlighet med Skyrevs rekommendation 2.

Östersund 2025-05-14

Jan-Olov Undvall
Ansvarig sakkunnig

Östersund 2025-05-14

Leif Gabrielsson
Revisionsdirektör

- ¹ – Har yrkesrevisorn eller anhörig till denne ekonomiska, juridiska eller andra intressen inom verksamheter som är relaterade till uppdraget?
- ² – Har yrkesrevisorn varit engagerad som konsult/rådgivare inom aktuellt granskningsområde?
– Har yrkesrevisorn varit engagerad som konsult/rådgivare inom ett näraliggande område till aktuellt granskningsområde?
– Har yrkesrevisorn i tidigare tjänst haft ansvar inom aktuellt granskningsområde eller inom område som berör granskningsområdet?
– Har yrkesrevisorn lämnat råd eller gjort ställningstaganden som han/hon måste pröva som ett led i ett granskningsuppdrag?
- ³ – Har yrkesrevisorn i något sammanhang, nu eller tidigare, uppträtt till stöd för eller emot granskningsobjektets ståndpunkt eller intresse i något rättslig eller ekonomisk angelägenhet?
- ⁴ – Har yrkesrevisorn någon form av personlig relation till någon inom det område som är aktuellt för granskning?
– Har yrkesrevisorn blivit erbjuden/mottagit gåvor eller andra tjänster som kan äventyra en oberoende ställning?
– Har yrkesrevisorn arbetat inom samma område i många år och skapat nära relationer mellan sig och de granskade som kan utgöra vänkapshot?
- ⁵ – Är yrkesrevisorn utsatt för påverkan eller påtryckningar från ansvariga tjänstemän eller politiker inom det område som är föremål för granskning?
– Är yrkesrevisorn utsatt för sådan påtryckning från de förtroendevalda revisorerna som kan påverka yrkesrevisorns oberoende i revisionsarbetet?
– Uppfattar yrkesrevisorn att han/hon utsätts för hot eller andra påtryckningar från uppdragsgivaren, de som är föremål för granskning eller annan, utformade på ett sådant sätt att de är ägnade att ge yrkesrevisorn obehag.
- ⁶ – Bedömer yrkesrevisorn att det finns andra förhållanden som kan rubba förtroendet för dennes opartiskhet och självständighet?